

Valentine Pavlic 1-8-8
7019 — 60th Lane
Ridgewood Sta.
Brooklyn, N.Y. 11227

AMERICAN IN SPIRIT
FOREIGN IN LANGUAGE ONLY

CLEVELAND OHIO, WEDNESDAY MORNING, AUGUST 2, 1967

National and International Circulation

SLOVENIAN
MORNING NEWSPAPER

STEV. LXV — VOL. LXV

NO. 146

Caracas se še trese

Glavnemu potresnemu sun-ku preteklo soboto, ki je zakrivil smrt okoli 120 ljudi, so sledili drugi različne jačine. Škodo cenijo na 100 milijonov.

CARACAS, Venez. — Nov so-razmerno močan potresni sunek je pognal prebivalstvo Caracasa, ki je še vse preplašeno od izred- no močnega potresnega sunka v soboto, ko so se majala tla in so se stavbe podirale na vseh straneh, znova na ceste in javne trge. Nekomu se je tako mudilo, da se je pognal kar skozi okno tretjega nadstropja in pri tem našel smrt.

V ruševinah, ki jih je povzročil potresni sunek v soboto, so doslej našli 120 mrtvih, med njimi 11 državljanov Združenih držav. Na tisoče oseb na potresnem ozemlju je bilo ranjenih, okoli 100 do 200 pa jih še vedno pogrešajo. Škodo so ocenili na okoli 100 milijonov dolarjev. Sobotni potres naj bi bil najhujši, kar jih je Venezuela doživela v tem stoletju. Potres je napravil precej škode tudi v sosednji Kolumbiji, le da je tam- kajšnje potresno področje le redko naseljeno.

Gverilci so se pojavili tudi v severnem Čilu

SANTIAGO DE CHILE, Čile. — V hribovitih predelih severnega dela čilske države so se pojavili gverilci. Vlada je poslala policijo, da jih razžene. Vsi znaki kažejo, da so se v tej deželi združili začasno peipinski in Castrovi komunisti in začeli "revolucijo". Morda so postali zadnje čase aktivnejši, da ta tako počastijo Castrovo kongres Organizacije latinske solidarnosti, ki se ravno te dni vrši v Havani.

Moskvi pa ne hodi v račun ne kongres v Havani ne gverilsko gibanje v Latinski Ameriki. Zato je pod imenom voditelja čilenskih komunistov objavila oster članek proti gverilskim podvigom v Latinski Ameriki. Ruska delegacija nima polnih pravic na kongresu v Havani. Sme biti tam le kot opazovalka. Titovi delegaciji Castro še tega ni dovolil.

Bidault v Belgiji

BRUXELLES, Belg. — Georges Bidault, eden od vodnikov francoskega podtalnega odpora proti Nemcem v drugi svetovni vojni in nato vodnik francoskih krščanskih demokratov, je živel zadnja 4 leta v politični emigraciji v Braziliji. Iz domovine je moral, ker je nasprotoval DeGaullovi politiki prepustitve Alžirije arabskim domačinom. Ko se je ozračje v Franciji pomirilo in je vprašanje Alžirije rešeno, je postal Bidault manj nevaren francoski vladi, zato mu je Belgija dovolila, da se naseli na njenih tleh komaj 70 milj od francoske meje.

Vremenski
prerok
pravi:

Postopna pooblačitvev popoldne in zvečer z verjetnostjo neviht. Najvišja temperatura 85.

Novi grobovi

Angela Vidigoj
Včeraj je zadeta od srčne kapi umrla v Huron Rd. bolnici 57 let stara Angela Vidigoj z 851 E. 144 St., roj. Skrabec v Evelethu, Minn., od koder se je kot 2 leti stara deklica preselila s starši v Slovenijo, kjer je živela v Hrvači pri Ribnici do leta 1935, ko se je vrnila v Ameriko in se naselila v Clevelandu. Tukaj zapušča moža Franka, hčer Alice Spehar, sina Bernarda, brata Johna in Antona Skrabec in sestro Nežko Bojc, v Sloveniji pa žalujeta za njo sestri Marija Andoljšek v Ribnici in Francka Ulaga v Rogaški Slatini. Pokojna je bila članica Društva Kristusa Kralja št. 226 KSKJ. Pogreb bo v četrtek ob 8.45 iz Zeletovega pogreb. zavoda na E. 152 St., v cerkev sv. Jožefa ob 9.30, nato na All Souls pokopališče.

Richard E. Perusek
Včeraj je umrl v Southside Hospital v Youngstownu 9 let stari Richard Edward Perusek s 17813 Delevan Ave., sin Edwarda in Diane, brat Joyce, vnuk pok. Josepha in pok. Mary Perusek ter Jamesa in pok. Emily Slabe. Pogreb bo iz Zeletovega pogreb. zavoda na E. 152 St. v petek ob 8.45, v cerkev Marije Pomočnice na Neff Rd. ob 9.30, nato na All Souls pokopališče. Pokojni je bil učenec Paul Bellamy šole in član SNPJ št. 604 ter pevskega zbora kr. št. 2 v SDD na Reher Avenue.

Orehov 12 vrst
FRESNO, Calif. — V naši deželi poznajo 12 vrst orehov, goje pa jih le 8 od njih.

Ladijski promet s Severnim Vietnamom zopet raste

HONG KONG. — Še l. 1964 je obiskalo severnovietnamsko luko Haiphong 405 ladij, l. 1965 pa le 256, zato pa l. 1966 le 74 ladje. Letos pa postaja promet živahnejši. Samo v prvem polletju je obiskalo to luko več kot 40 ladij. Živahen je bil tudi promet v juliju. Največ ladij plove pod angleško zastavo, so pa registrirane v Hong Kongu. So last paroplovnih družb, ki so v rokah takih kitajskih podjetij, ki imajo tesne zveze s peipinškim režimom.

Vedno več govorjenja v arabskem svetu o "gverilskem vojskovanju"

BEJRUT, Lib. — Poraz, ki so ga Arabci doživeli v zadnjem spopadu z Izraelom, je bil tako hud, da ga še danes niso preboleli. Vkljub vsem posvetovanjem in sestankom še niso prišli k sebi. V omotični hlastajo za vsako bilko, ki bi jim pomagala, da popravi svoj poraz, četudi le na papirju.

Taka bilka je tudi ideja o gverilskem vojskovanju z Izraelom. Ideja je ravno pretekli teden bila zelo živahno debatirana v arabskih političnih krogih. Do zaključka niso prišli nikjer. Podobno so tudi včeraj govorili arabski zunanji ministri v Kartumu, sklenili pa ničesar. Vse je bilo prepuščeno sestanku na vrhovih, ki pa o njem nihče ne ve, kdaj se bo dejansko vršil.

Debate o gverilskem vojskovanju so pokazale, da so arabski politiki razklani tudi v tem vprašanju. Najbolj se za vojskovanje navdušujejo Alžir in Sirija. Je to tudi razumljivo. Sedanji alžirski re-

Dosti bogati za oboje!

Predsednik L. B. Johnson pravi, da so Združene države dovolj bogate, da lahko plačujejo vojskovanje v Vietnamu in vojno proti revščini.

WASHINGTON, D.C. — V zadnjih mesecih je prišlo ponovno pred javnost vprašanje: Ali je naša dežela dovolj bogata, da lahko istočasno vodi vojsko v Vietnamu in rešuje revščino v naših velemestih in gospodarsko nerazvitem podeželju, kot je na primer Appalachia. Dober del javnosti je bil mnenja, da tega ne zmoremo, predsednik L. B. Johnson pa je te dni izjavil, da to zmoremo. Tako je dejal na tiskovni konferenci, ko je objavil imenovanje odvetnika Davida Ginsburga za izvršnega direktorja predsedniške posvetovalne komisije o civilnih izgredih, ki jo je imenoval pretekli teden.

Predsednik je zagotavljal častnikarje, da ima naša dežela dovolj sredstev, da se vojskuje v Južnem Vietnamu in istočasno skrbi tudi za obnovo propadajočih mestnih predelov in poskrbi za revne sloje prebivalstva v njih in drugod po naši deželi. "Mi smo dovolj bogati in po mojih mislih je važno, da vršimo svoje odgovornosti doma, ne da bi pri tem zanemarili svoje dolžnosti v svetu," je dejal predsednik.

Izrazil je tudi upanje, da ni veliko takih ljudi v naši deželi, ki mislijo, da moramo zaradi težav in vprašanj doma zanemariti ali celo opustiti obrambo svojih koristi v svetu.

Republikanci in južni, konservativni demokrati v Kongresu se s predsednikom v pogledu možnosti vršitve obeh nalog ne strinjajo, pozivajo ga, naj izdatke za "veliko družbo" doma omeji, da bo dežela lažje nosila breme vojskovanja v Vietnamu. Del liberalnih demokratov in republikancev je prav zato proti vojni v Vietnamu, ker je prepričan, da je treba dati prednost boju proti revščini v domači deželi, če naj bo v njej zavarovan notranji mir.

Kalifornija prva
SACRAMENTO, Calif. — Država Kalifornija je prva v Uniji v pogledu pridelka breskev.

De Gaulle bo podpiral "osvoboditev" Quebeca

PARIZ, Fr. — Predsednik republike gen. Charles De Gaulle je na seji vlade v ponedeljek poročal o svoji poti po Kanadi in je grajal kanadsko vlado, ker je označila njegove izjave in vzklike v Quebecu za "nesprejemljive". Prav nič ni kazal kake namere, da bi svoje vedenje tekom obiska v Kanadi opravičeval, nasprotno, hotel je napraviti vtis, da je bilo v redu.

De Gaulle je na vladni seji razlagal, da francoski Kanadčani ne uživajo "svobode, enakosti in bratstva", da se morajo zato nje šele boriti. Francija jim bo v tem njihovem naporu pomagala, ker so pač del francoskega ljudstva, pa četudi daleč od Francije. Poudaril pa je pri tem, da Francija nima nobenih teritorialnih ciljev v Kanadi.

Nejevolja v francoski javnosti, ki jo je povzročilo DeGaullovo vedenje v Kanadi in njegov nenaden zaključek obiska v Kanadi, sta začela plahneti. Javnost je obrnila svoje zanimanje k drugim vprašanjem, ki jih prinaša čas.

Boj proti podganam ne zanima kongresnikov

WASHINGTON, D.C. — Odbor predstavnikega doma za banke in denar je dobil od uprave predlog, naj jo pooblasti, da sme porabiti znesek \$40 milijonov za boj proti podganam. Strokovnjaki federalne uprave so namreč izračunali — kako, niso povedali, — da je v naši deželi še zmeraj nad 90 milijonov podgan in da vsaka med njimi napravi letno za \$10 škodo. Letna zguba znaša torej skoraj bilijon dolarjev.

Boj proti podganam bi bil posebno priporočljiv v mestih, kjer je ta nadlega najhujša v predelih, kjer živi mestna revščina. Kongresniki se pa utemeljiti stališča federalne uprave niso podali in predlog odbili. Drugi dan se je predsednik Johnson razjeklil in menda rekel, da imajo kongresniki pač smisel za preganjanje mrčesa, ki uničuje živino, podgan, ki delajo škodo ljudem, pa nočejo preganjati.

ZAVEZNIKI SO STISNILI RDEČE V DELTI MEKONGA

Okoli 10.000 ameriških in južnovietnamskih vojakov je koncem tedna začelo akcijo proti rdečim v Mekongovi delti. Posrečilo se jim je odkriti in stisniti tri rdeče gverilske bataljone. V hudih bojih je padlo od 200 do 350 rdečih, 16 Amerikancev in 28 Južnih Vietnamcev.

SAIGON, J. Viet. — Enot ameriške 9. in 25. pehotne divizije so v zvezi z južnovietnamskimi rangerji in marini začele pred več kot enim tednom obsežno vojaško operacijo v Mekongovi delti jugozahodno od Saigona. V prvih dneh niso našli nikjer na večje rdeče sile, šele koncem tedna, ko so končali operacijo Coronado I. in začeli operacijo Coronado II., se jim je posrečilo stisniti tri bataljone rednih rdečih gverilcev. Ti so hoteli presekat važno cesto, ki vodi iz My Tho v Saigon in po kateri prihajajo v Saigon iz delte večje količine riža. V hudih bojih, v katerih so sodelovali na zavezniški strani helikopterji in mornariške sile, so utrpeli rdeči hude izgube. Podrobnosti o tem še niso bile objavljene. Po nekaterih vesteh naj bi imeli rdeči le 150 mrtvih, po drugih pa okoli 350 in naj bi bil vsaj eden od njihovih bataljonov uničen. Zavezniške izgube so bile sorazmerno male, 16 ameriških vojakov je bilo mrtvih, 59 pa ranjenih. Južni Vietnamci so imeli v boju 28 mrtvih in 50 ranjenih.

Področje Mekongove delte je najgostejše naseljeno v vsem Južnem Vietnamu in tudi najbolj rodovitno. Z njega prihaja dve tretjini vsega riža, ki ga dežela pridelava. V delti so rdeči zasidrani še iz časa, ko je bil Vietnam pod francosko oblastjo, od tam dobivajo riž za svoje čete, pa tudi nabornike za svoje oborožene sile. Ameriško vojaško poveljstvo se zaveda važnosti tega področja in bi ga rado iztrgalo rdečim, pa nima za to na razpolago dovolj sil, južnovietnamske vladne čete, pa niso za to kazale nikdar prave volje. Med njimi in rdečimi je od prihodnosti delov ameriške 9. pehotne divizije v delto, vladalo nekako mirno sožitje.

Vojaška operacija Coronado je ena prvih večjih skupnih vojaških operacij v delti. Poleg enot 9. in 25. ameriške pehotne divizije, južnovietnamskih marinov in rangerjev sodeluje pri njej tudi mornariške enote, ki so posebej opremljene in oborožene za boj v tem predelu.

Rdeči so v zadnjih 10 dneh osemkrat prekinili promet na pomembni cesti iz My Tho v Saigon, po katerem prihaja v Saigon hrana. Zavezniške čete so nastopile proti njim, da za-

Izrael imel v zadnji vojni precejšnje zgube

TEL AVIV, Izrael. — Izraelske oborožene sile so imele v kratki arabsko-izraelski vojni tudi precejšnje zgube: vsega skupaj 700 mož in častnikov. Padejo v oči zgube med častniki. Baje so nastale radi tega, ker so izraelske čete vodili v boj oficirji, kar so arabski vojaški dobro vedeli. Ker Arabci niso ravno slabi strelci, so seveda usmerili svojo streljanje najprvo na oficirje. Izraelski generalni štab je sedaj sklenil, da v bodočih vojnah ne bo oficirjev izpostavljati taki nevarnosti.

Kar je bilo drugih zgub, so izvirale večinoma iz kratkih spopadov med tanki in oklopnimi vozovi. Arabski tanki in oklopniki niso bežali, kadar so zagledali svojega sovražnika. Spostili so se v boj, toda so hitro podlegli in zapustili bojišča. Najbolj jezi Izraelce to, da so v vojni zgubili življenje častniki, ki so bili v civilu na vidnih kulturnih položajih, na primer na univerzi, znanstvenih zavodih itd.

Pljučnica se zarodi tudi v želodcu?

DETROIT, Mich. — V Splošni mestni bolnici so dognali, da je pljučnica lahko tudi posledica posebnega bacila, ki se zarodi v želodcu in gre potem zelo hitro po svoji poti skozi črevesje v pljuča, kjer povzroči vnetje. Bacil je nevaren radi tega, ker ga analiza zelo težko odkrije; se rad skriva v to ali ono sorodno tkivo. Zdravniki nadaljujejo preiskave, kako bi ta nevaren bacil čim hitreje in zanesljiveje odkrili.

Iz Clevelanda in okolice

Umetniška razstava— V znamenju in okviru 40-letnice svojega ustvarjalnega dela priredi slovenski kipar France Gorše razstavo svojih najnovejših del v Baragovem domu na St. Clairju v dneh 1., 2., 3. in 4. septembra. Cenjene rojake že sedaj opozarjamo na to pomembno umetniško razstavo.

Fara sv. Lovrenca praznuje— Fara sv. Lovrenca v Newburgu bo praznovala v nedeljo, 13. avgusta 65-letnico svojega obstoja. Dopoldne ob enajstih bo sv. maša, popoldne ob enih pa bo v SND na E. 80 St. slavnostni banket. Vstopnice za banket bodo naprodaj v nedeljo po sv. maši pred cerkvijo in v trgovini A. Resnik, 3583 E. 81 St.

Odbojka— Slovenski športni klub sporoča, da je odbojka sedaj le ob sredah ob 6.30 zvečer v Euclid Creek Reservation. Kdor se zanima, dobrodošel!

Piknik pripravljajo— Spominski sklad pok. H. Lobeta pripravlja za nedeljo, 6. avgusta piknik na Slovenski prištavi. Igrali bodo "Veseli Slovenci".

Seja— Klub slov. upokojencev v Euclidu ima jutri ob dveh popoldne sejo v SDD na Reher Ave. Po seji zabava in prigrizek.

V bolnici— Mrs. Carolina Mramor s 6618 Schaefer Avenue je včeraj prestala težko operacijo v St. Vincent Charity bolnici. Zelimo ji naglega okrevanja.

S tovarnjaki

CHICAGO, Ill. — Okoli 97 odstotkov vse perutnine pripeljejo s farm na trg v tovarnjakih.

Zadnje vesti

NEW YORK, N.Y. — Gov. N. Rockefeller je objavil, da bo državna uprava dala na razpolago 4.5 milijona dolarjev za boj proti podganam v New Yorku, ko je Kongres odklonil odobritev zveznih sredstev v te namene.

WASHINGTON, D.C. — Tu se je zbralo na posvet 22 vidnih vodnikov iz vse dežele in pripravilo tla za obsežnejšo konferenco prihodnji mesec, ki naj bi razpravljala o krizi v črnskih delih mest. Zbrani so svarili, da bi morebitna "bela reakcija na črnske izgrede pomenila katastrofo za naš družabni red".

WASHINGTON, D.C. — Pravosodni tajnik R. Clark je izjavil včeraj na tiskovni konferenci, da so trditve gov. Romneyja, da je zvezna vlada "igrala politiko" ob začetku izgrediv v Detroitu "popolnoma neresnične".

TOKIO, Jap. — Rdeča Kitajska je slavila včeraj 40-letnico ustanovitve rdeče armade. Proslave v Peipingu so se udeležili le 4 izmed 13 poveljnikov vojnih okrožij. To naj bi bil dokaz, da niso naklonjeni Maovi kulturni revoluciji.

MANILA, Filip. — Po predhodni oceni znaša škoda na letalostanovilih Forrestral 210 milijonov, 75 milijonov na izgubljenih letalih, 135 milijonov na sami ladji. Doslej je število mrtvih naraslo na 129, 3 še vedno pogrešajo, 64 pa je ranjenih.

AMERIŠKA DOMOVINA

6117 St. Clair Ave. — Henderson 1-0623 — Cleveland, Ohio 44103

National and International Circulation

Published daily except Saturdays, Sundays, Holidays and 1st week of July

Manager and Editor: Mary Debevec

NAROČNINA:

Za Združene države:

\$16.00 na leto; \$8.00 za pol leta; \$5.00 za 3 mesece

Za Kanado in dežele izven Združenih držav:

\$18.00 na leto; \$9.00 za pol leta; \$5.50 za 3 mesece

Petkova izdaja \$5.00 na leto

SUBSCRIPTION RATES:

United States:

\$16.00 per year; \$8.00 for 6 months; \$5.00 for 3 months

Canada and Foreign Countries:

\$18.00 per year; \$9.00 for 6 months; \$5.50 for 3 months

Friday edition \$5.00 for one year

Second Class postage paid at Cleveland, Ohio

83

No. 146 Weds., August 2, 1967

Kremlj ima jubilejne skrbi

Kdor prireja jubilejne slovesnosti, mora računati, da bo imel s pripravami dosti skrbi. To velja posebno za politične jubileje, kajti področje priprav zanje je dejansko brez mej. Jubileja ne obhaja le glavni dogodek sam, obhajajo ga tudi vsi vzroki zanj, pa tudi vse posledice, ki jih je pustil za seboj. Da bodo posledice tem bolj zoprne, trajajo večkrat nekatere med njimi kar vso jubilejno dobo prav do dneva slovesnosti. Zato se ne smemo čuditi, da so na primer v Kremlju že postali nervozni od samih priprav na jubilejne slovesnosti. Radi bi takrat bili v slovesnem razpoloženju v Kremlju, v Moskvi, v Rusiji, po vsem komunističnem svetu. Pa bo verjetno najtežje doseči tako resnično svečano razpoloženje ravno v Kremlju.

V Kremlju vedo čisto dobro, da so zadnje čase doživeli v mednarodni politiki neuspehe, ki jih do oktobra ne bodo mogli ne zabrisati, pa tudi ne pripraviti svet do tega, da bi nanje pozabili.

Na bližnjem vzhodu se jim politika čudno zapleta. Njihovi arabski zavezniki so pokazali svoje politične in vojaške nesposobnosti v vsej njihovi goloti. Rusi že preje niso dali veliko na arabske državniške sposobnosti, sedaj dajo še manj. Nesreča pa ni samo v tem. Še bolj boli Ruse, da ne vidijo v arabskem svetu nobenega levičarsko usmerjenega politika, ki bi znal spraviti zavoženo arabsko politiko na pravi kolosek. Naser je odpovedal. Je samo dober demagog, toda noben voditelj naroda, ki živi od Atlantskega oceana do Evfrata in Tigrisa. Kako naj iz Arabcev napravijo narodno skupnost, ki bo v mednarodni politiki res nekaj pomenila, to je zanje uganka, ki nanjo ne bodo našli odgovora do oktobra-novembra. Kako naj pa ravno v tej dobi dosežejo, da Arabci ne bodo godrnjali in skakali čez ovice in da bo ruska javnost vse to prezrla?

Z mrtve točke se najbrže ne bo premaknilo tudi sovražstvo med Rusi in Kitajci. Rusi bi bili že za mirno sožitje, Kitajci pa o njem niti slišati nečejo. Če med tem odpade do oktobra Mao, njegov naslednik ne bo mogel preko noči spremeniti kitajskega nezaupanja do Moskve v odkrito prijateljstvo.

Tudi na bistveno zboljšanje stikov z Ameriko ne morejo računati po svoji krivdi. Čeprav v Kremlju dobro vedo, da Amerika ne bo kapitulirala pred Severnim Vietnamom, vendar le to trdovratno zahtevajo in tako zapirajo glavno pot za sporazum z Washingtonom. Pri tem so kolikor toliko prepričani, da bi bila Amerika pripravljena na popuščanje, ako bi Hanoi res hotel pogajanja o premirju.

Komunisti so dalje podedovali od carskega režima tradicionalno nezaupanje do vsega, kar ni rusko ali pod ruskim vplivom. Nezaupanje rodi praviloma sumničenje in tega se je nabralo v stikih med nami in Moskvo več kot preveč.

Tipičen vzorec takega sumničenja je slučaj s Stalino-vo hčerjo Svetlano. Da se je Svetlana sama odločila, da zapusti Rusijo prav sedaj, o tem je težko dvomiti. Ako je kdo vplival nanjo, gotovo to ni bila naša federalna administracija! In vendar sumijo v Kremlju, da je CIA po navsuetu Bele hiše namenoma zvalila Svetlano v tujino, da bi Moskvi kazila jubilej. Ameriška "hudočnost" pa gre v ruskih očeh še dalje: Svetlana bo objavila svoje spomine ravno v času jubilejnih slovesnosti. Ali si človek more izmisliti večjo nagajivost? praviijo v Politbiroju.

Ali drugi primer: Amerika se počasi odmika od želje, da bi igrala vlogo varnostnega organa po vsem svobodnem svetu. Si je pač zadnjih 20 let dostikrat opekla prste in je postala previdnejša. Ne vidi povsod komunističnih intrig in nevarnosti. Ruska nezaupljivost pa gleda na spremembo v ameriški zunanji politiki drugače: Bela hiša je zato spremenila smer svoje zunanje politike, da bi mogla Kremlju nastaviti čim več pasti, ki naj bi Politbiro padel vanje in si nakopal sitnosti.

Tako misli starejša generacija, kar jo je v Politbiroju. Rada bi imela mir, toda to veselje ji kazijo pogosto njeni nesposobni zavezniki, pogosto pa tudi pretkani ameriški kapitalisti.

Drugače misli o tem mlajša ruska generacija, ki se počasi pomika proti vrhu oblasti in je tja že spravila nekaj svojih zaupnikov, ki se vsi odlikujejo po pohlepu po časti in oblasti. Ti seveda očitajo starejšemu rodu preveliko obzirnost, omahljivost, previdnost in zahtevajo udarnejšo politiko. Bajе imajo za seboj celo nekaj vojaških krogov, kar se pa zdi malo čudno.

Med obema skupinama menda ne vlada ravno mirno sožitje, kajti "starini", ki jih vodijo Brežnjev, Kosygin in Podgorni, so morali že postaviti "mladine" Šelepina, Goričeva in Semičastnega na nižje, da jih privadijo disciplini.

Ne gre pa vse kot po maslu tudi v notranji politiki

ZSSR. Gospodarski sistem se nahaja na nekem prehodu, ki močno vpliva, včasih pa celo zavira gospodarski napredek. Narodni dohodek sicer raste, ne gredo pa vstric z njim prejemki delovnega naroda. Blagostanje se dviga, toda ne dosti hitro in ne za vse z isto hitrostjo.

Režim ima sitnosti tudi na kulturnem polju. Najmanj mu dela sitnosti znanost, zajedljiva je pa postala literarna tovarišija, kjer razmere ustvarjajo zmeraj nove škode in neprijetnosti. Vse to se hitro raznaša med rusko inteligenco, kar samo kvari splošno razpoloženje narodnih mas.

In vse to mora režim zakrpati, zašiti, izgladiti, izlikati, da dobi vsaj prijetno zunanost. Vsaj to mora doseči režim, ako mu že ne bo dano, da bi ljudje res bili srečni in zadovoljni s 50-letnimi uspehi komunističnega vladanja.

BESEDA IZ NARODA

Plošča z Marijinimi pesmimi

KOELTZTOWN, Mo. — Spoštovani in dragi rojaki! — Pred mnogimi leti je izšla v domovini lepa knjiga s popisom in slikami božjepotnih cerkva na slovenskem etničnem ozemlju pod naslovom "Marija v zarji slave". Kot mlad fant sem jo znova in znova rad bral in prelistaval, delno zaradi lepih slik v njej, delno zaradi krasne vsebine, ki je popisovala češčenje Matere Božje med Slovenci po teh romarskih cerkvah, ki so jih naši predniki pred stoletji zgradili v čast in slavo Bogu ter v počast Mariji, Kraljici Slovencev.

Ker imamo Slovenci, hvala Bogu, toliko bogastva v naši versko-nabožni kulturi v obliki ljudskih ter umetno zloženih pesmih in skladbah v čast Materi Božji, ali ne bi bilo primerno in pametno, da bi iz teh pesmi in skladb napravili venec, zložili jih v krasen šopek ter ta šopek ali venec podarili: na eno stran Materi Božji, po drugi strani pa slovenski narodni skupnosti, raztreseni na vseh 5-6 celinah zemeljske oble? Pevski zbori v Sloveniji bodo prispevali v to svrhu kantato dr. Matije Tomca "Slovenska božja pota" ter nekaj pesmi Marijinih. Nekaj zares dobrega materijala v obliki lepo zapetih Marijinih pesmi pa bi prispevali pevski zbori in posamezniki — solisti v Združenih državah in Kanadi. Seveda ne bo manjkalo na ploščah potrkavanja na zvonove: v Crngrobu pri Škofji Loki, na Brezjah, v Mengšu, v Velesovem in nekaterih drugih cerkvah, božjepotnih, župnijskih in manjših. Pritrkavanje na zvonove je naš zelo znan narodni običaj, zelo priljubljen med Slovenci. A tudi tuji se zanimajo za ta naš poseben način izvajanja glasbe na zvonove, ker je menda edinstven v Evropi ter po širnem svetu.

Tako bosta izšli predvidoma dve plošči v čast Mariji pod enim ovitkom enkrat v septembru ali v začetku oktobra. Naslov tega albuma bo: "Marija v zarji slave med Slovenci". Cena okusno opremljenega albuma bo približno 7.50 dolarja. Plošči bosta "Long Playing" (33 obratov na minuto!), 12 palcev (30 centimetrov) široki. Plošči bosta izdelani pri priznani dobri trvdki.

Ker imajo večinoma vsi, ki so kdaj izdali gramofonske plošče z nabožnim slovenskim petjem in glasbo, z njih razpečevanjem bridke izkušnje, bi podpisani v tomo te objave o izidu plošč v slovenskih časopisih rad izvedel vnaprej, koliko rojakov se v resnici zanima za izid ter izdajo teh plošč? Koliko naših ljudi v Združenih državah, Kanadi in drugod bi želelo te plošče naročiti vnaprej? Mnogi naši stari naseljenci tukaj v ZDA sprašujejo, ali in kdaj bo izšla katera Marijina plošča? Ravnotako sem dobil precej pisem s tem vprašanjem od naših izseljencev iz držav zapadne Evrope, Avstralije, Južne Afrike ter iz držav Južne Amerike in Kanade. Vendar se te naloge ne upam lotiti, če se ne bo vsaj kakih 300 pred-

naročnikov oglasilo za odjem teh dveh plošč. Cena zanje je 7 dolarjev. Če plošče iz kateregakoli razloga ne bi izšle, ali ne izšle še letos, dobijo prednaročniki svoj denar po pošti nazaj. Prosim pa prav lepo, da ne pošiljate gotovine, marveč ček ali "Money Order" samo! (Money Order = denarno nakazilo po pošti!). Druga prošnja pa je, da napišete svoje ime in naslov ter "Zip code" (posebno številko vašega krajevnega poštnege urada) čitljivo! Na kuverti zunan ter v pismu znotraj, lepo prosim!

Predvidoma bosta izšli tudi 2 božični plošči. Ena redna slovenska (št. 3) s skladbo dr. M. Tomca "Slovenski Božič" (kantata), kjer so zbrane najstarejše slovenske božične pesmi. Za dodatek bodo pa objavljene one novejšje božične pesmi, ki niso zapete na ploščah št. 1 in št. 2 pod naslovom "Christmas in Slovenia", kakor na pr. pesem: "Počivaj milo Detec!" Druga plošča pa bo angleško-slovenska božična za odjemalce, ki ne znajo slovensko, če bo dovolj tovrstnega materijala mogoče zbrati za ploščo.

Ravnotako obstoja upanje, da bo izšla za post posebna postnovelikončna plošča (ali dve, obe ločeni)! kmalu po Novem letu 1968, ako Bog da!

Poslušalcem bosta obe kantati skladatelja dr. M. Tomca: "Slovenski Božič" ter "Slovenska božja pota" nudili svojevrstni umetniški glasbeni užitek. Vse dobro iskreno želi bralcem lista — rojakom ter jih lepo pozdravlja

Za "Slovenski zvon":

Rev. Nace Beran, župnik

Zahvala cerkniškim rojakom

Cleveland, O. — Po dolgem času sem obiskala rodno domovino. Pred odhodom sem s pomočjo dobrih ljudi nabrala \$85 za mašni plašč. Plašč je stal \$95.

Darovali so sledeči dobrotniki. Po \$10: Mr. in Mrs. Janez Taufer, Mrs. Franciška Branišelj, Mr. in Mrs. Tone Oblak, Mr. in Mrs. Franc Lovko, Mr. in Mrs. Martin Košnik. Po \$5 so darovali: Mrs. Marija Modic, Mrs. Ivana Dolenc, Mrs. Mary Lautižar, Miss Zofi Kadunc, Mr. in Mrs. John Kadunc, Mr. in Mrs. Anton Stanič, Mr. in Mrs. John Mohorič, Mr. Jerman in Urška; \$3 je darovala Mrs. Francka Baloh ter Mrs. Ančka Hočevnar \$2.

Mašni plašč je lepo ročno delo uršulinskih sester. G. župnik dr. Jenko je bil plašča zelo vesel; zahvalil se je zanj v svojem in v imenu vseh faranov vsem darovalcem. Spomnil se nas bo v molitvi pri oltarju Matere Božje v Cerknici. Plašč je razgrnil na oltar sv. Antona, da so si ga ljudje lahko ogledali.

Malči Košnik

Klub slovenskih upokojencev v Newburgu

CLEVELAND, O. — Na zadnji redni seji tega kluba 26. julija t.l. je bilo sklenjeno, da priredimo izlet z busom na prostore SNPJ v Enon Valley, Pa.

Odpotujemo zjutraj 16. avgusta in se vrnemo zvečer istega dne. Stroške vožnje se bo plačalo iz klubove blagajne.

Člani in članice, ki so bili navzoči na seji, so se skoraj vsi priglasiili, da gredo, tisti pa, ki niste bili na seji, se takoj priglasiite pri tajnici: Antonia Stokar, 6611 Chestnut Rd., Independence, Ohio 44131, telefon 524-7724, da se bo vedelo, koliko busov je treba naročiti in da sporočimo v Pennsylvanijo, koliko nas pride, da nam pripravijo kosilo in večerjo.

Želimo, da se polnoštevilno udeležite tega izleta, dokler smo

še pri moči in zdravju. Na zadnji seji je tajnica poročala, da sta umrla dva člana našega kluba, nekaj pa jih je bolnih, med njimi tudi naš najstarejši član Jakob Resnik, ki je zadnji mesec dopolnil 89 let. Želimo, da bi vsi bolniki ozdraveli do 16. avgusta in se udeležili izleta z nami.

Na isti seji je bilo tudi sklenjeno, da pošljemo resolucijo na Kongres v Washington, da glasujejo za 20% povišanja socialne zavarovalnine upokojencem.

Pozdrav vsem upokojencem!

Anton Perušek

VESTI IZ SLOVENIJE

V Mariboru polovica delavcev ni končala osnovne šole

Ljubljansko "Delo" poroča o zasedanju občinske skupščine občine Maribor 19. junija letos pod vodstvom predsednika Mirka Zlendra. Razpravljali so o materialnem položaju šolstva v Mariboru. Opozorili so na slabo zdravstveno stanje učencev in dijakov ter poudarili, da večina šol nima telovadnic in igrišč za športno udejstvovanje šolske mladine. Govorec o slabih učnih uspehih, predvsem v slovenščini, matematiki in pri poučevanju tujega jezika, so ugotovili, da je eden od bistvenih razlogov za takšno stanje p r e m a j h n a strokovna usposobljenost predavateljev. V občini Maribor je preveč 164 učiteljev, medtem ko po drugi strani 220 predmetnih učiteljev primanjkuje. Razprava je pokazala, da v letih po osvoboditvi niso vlagali v razvoj šolstva na področju Maribora zadostnih finančnih sredstev. Slišali smo tudi mnenje, da bi morali pospeševati vlaganja za preureditve in novogradnje šolskih prostorov. Poudarili so, da je na področju občine Maribor polovica delavcev, ki nima dokončane osnovne šole. V nekaterih šolah sploh nimajo ustreznih in sodobnih pripomočkov za pouk fizike, kemije, tujih jezikov in drugih predmetov.

V razpravi je sodeloval tudi član IS SRS dr. Vladimir Bračič. Med drugim je dejal, da je eden od osnovnih vzrokov za slabe učne uspehe strokovna nezadostna usposobljenost kadra. Analiza mariborske pedagoške akademije je pokazala, da učni računstvo na osnovnih šolah le 23 odst. strokovno usposobljenih moči. Zaradi tega je dr. Bračič priporočil, naj bi izredni študenti pedagoške akademije čimprej dokončali študij in izpolnili vrzeli na tem področju.

"Najprej hotel..."

Neki Ivan Herga z okolice Ptuj se je jezi v ljubljanskem "Delu", ker mu v Postojni niso marali dati privatne sobe, ki je cenejša od hotelske, ampak so mu kar na ravno povedali: "Najprej moramo napolniti hotel!" Podobno se je zgodilo tudi več tujcem.

Piše, da je bilo v časopisih objavljeno, da "vsak dobi sobo, kakršno hoče". Nato pa vprašuje: Ali smo se vrnili v dobo dirigiranega turizma...?

Cene v gostinstvu ostanejo?

Predstavniki največjih gostinskih podjetij v Jugoslaviji so se dogovorili, da v prihodnjem letu ne bodo povišali cen za svoje storitve. To seveda še ne pomeni, da ne bodo cene v restavracijah in hotelih kljub temu višje kot so letos. Opozorili so na podražitev elektrike, na podvojitve pristojbin za pošto, telefon in telegraf ter na uvedbo nekaterih drugih obveznosti. Odprto je seveda tudi vprašanje cen hrane in vsega drugega, kar restavracije in hoteli rabijo.

Na posvetu so se spomnili, kako so povišanja cen v letošnjem letu vplivala skrajno neugodno

in so nekatere skupine že sklenjene dogovore enostavno odpovedale, ko so jim bile sporočene nove cene. Šlo je predvsem za hotele na Jadranu in za one na Ohridskem jezeru. Naknadna zvišanja so pa škodovala dobremu glasu celotnega jugoslovanskega gostinstva.

Čigava žrtev?

Z n a r i "krščanski socialist" Tone Fajfar se je za 25-letnico spomnil smrti dr. Aleša Stanovnika v daljšem sestavku v ljubljanskem listu "Delo". V njem dolži "klerofašiste" za njegovo aretacijo in smrt. Aleš je sklenil svojo pot skoraj istočasno kot Tone Tomšič in trije vodilni socijski aktivisti — Lubej, Podgornik in Porenta.

Dr. Aleš Stanovnik je zrastlel v katoliškem krogu, bil član Orla in katoliških akademskih društev, pa se je kasneje s krščanskimi socialisti v jugoslovanski strokovni zvezi povezal s komunisti in stopil kot vodilni "krščanski socialist" tudi v Osvobodilno fronto. Fajfar piše, da so Aleša spravili v ječo in smrt "klerofašisti", med tem ko je v dneh Alešove smrti vedela vsa Ljubljana, da so ga spravili v ječi in smrt njegovi komunistični tovariši v OF, ker so se bali, da bi mu na dolgo roko le morali priznati kako besedo pri vodstvu OF, kar pa jim ni hodilo niti na misel.

Vinogradništvo propada

Poročevalec ljubljanskega "Dela" je s posveta vinogradnikov in vinogradniških strokovnjakov Slovenije v Mariboru v letošnjem juniju poslal poročilo, v katerem stoji med drugim: "V Sloveniji je za dobro tretjino manj vinogradov kot ob začetku druge svetovne vojne. Od teh vinogradov je tri četrtine

Poljske težave z mladino

Za mlade ljudi premalo

Dvojni umor v majhnem mestu pri Varšavi je vznemiril poljsko javnost ter ponovno opozoril na naraščanje kaznivih dejanj med mladino in mladoletniki. V Zyrardowu blizu glavnega mesta je bil obsojen na smrt 20-letni fant, ki je bil v pijačnosti zaklal dva, njemu neznanca moška — samo zato, ker sta ga opozorila, naj bo na cesti miren in naj se vede, kot se spodobi.

Poljsko javnost je razburilo ne samo dejanje tega mladega huligana, marveč tudi odnos ljudi, ki so bili priče zločina. Eden izmed njih je dejal, da se mu je zdelo, da gre za navaden pretep vročkrvnih, nekoliko okajenih ljudi, nekaj drugih si iz strahu pred maščevanjem fanta z nožem ni upalo poklicati policije. Žrtvi sta ležali na cesti, ne da bi se kdo zmenil zanju.

Problem razgrajskih mladoletnikov je na Poljskem prav tako pereč kot drugod po Evropi. S silo hočejo ti mladi ljudje dokazati svojo moč. Po nekatere

tako starih, da ne dajejo zadovoljivega pridelka. Poleg družbenih vinogradov bo treba pospešeno obnavljati tudi zasebne...

† Pesnik goriških Brd Alojzij Gradnik

V petek, 13. julija, smo Slovenci zgubili pesnika čigar samoniklost izraza in iskrenost čuta ga postavlja med velike slovenske lirike našega stoletja. Po daljši boleznij je zastalo srce dr. Alojziju Gradniku, sinu naših sončnih Brd. Tam, kjer se je rodil 3. avgusta 1882 (skoro je torej dočkal 85 let), tam ga je v domačem kraju v Medani 16. julija tudi sprejela slovenska zemlja.

Njegov oče je prišel v Medano iz Podmelca na Tolminskem, mati pa je bila Furlanka. Maturiral je na goriški gimnaziji, na lujanski univerzi pa doktoriral iz prava leta 1907. Do leta 1920 je služboval po krajih naše Primorske in v Istri, nato pa je odšel v Ljubljano. Največje priznanje v svoji poklicni karieri je doživel, ko je bil v letih od 1936-1941 član najvišjega sodišča v Jugoslaviji, Stola sedmerice v Zagrebu.

Pesmi je začel pisati Gradnik že kot gimnazijec v Gorici. Pod psevdonimom Jaromir se pojavil l. 1896 v mladinskem katoliškem usmerjenem listu "Vrtec". Prva pesniška zbirka je izšla l. 1916: "Padajoče zvezde". Nato so si zbirke sledile druga drugi; najboljše je tista iz leta 1932. Leta 1962, ob pesnikovi osemdesetletnici, je izšla še zadnja v bibliofilski izdaji pod naslovom: "Eros-Tanatos (Ljubezen-Smrt)". Gradniku se je pesem porojevala, ko je zrl na kmečko življenje in trpljenje svojih rojakov. Polni življenja so motivi iz Brd in Istre. Svet najintimnejše Gradnikove poezije pa je eno izmed večnih vprašanj človeškega življenja: ljubezen-smrt, pa tudi narava-domovina. Gradnikov samotni svet ni brez svetlobe, čeprav je Gradnik predvsem izpovedovalec temnih nagonov in strasti.

Gradnik je tudi mnogo prevajal, celo iz japonske, indijske in kitajske literature. Tudi Dantejevo "Božansko komedijo" nam je dal v svojem prevodu. Poslovenil je Prešernove nemške sonete in še druge pesnitve.

Gradnik pa ni samo prevajal, ampak bil tudi prevajal v razne tuje jezike. Njegove pesmi so izšle v nemščini, srbohrvaščini, francoščini, italijanščini, slovaščini, češčini in angleščini. Tako bo brez dvoma pesnik goriških Brd, sin očeta Slovence in matere Furlanke, za vse čase ohranil visoko mesto v slovenski poeziji.

možnosti za zaposlitev.

rih podatkih je samo v Varšavi 10-12 tisoč mladoletnikov (14 do 18 let), ki niti ne hodijo v šolo niti ne delajo. Policija nastopi proti njim šele, če si pridejo z zakonom navzkriž. Nihče ne ve, od česa živijo ti mladi stopači, prav gotovo so mnogi na plečih staršev.

Nekateri — tako je bilo tudi z mladim morilecem, obsojenim na smrt — zapustijo delovna mesta že po nekaj dneh. "Delo je bilo pretežno zame," je mladi, krepki nasilnež izjavil pred sodiščem. Na vsakem odkazanem delovnem mestu je vzdržal le po nekaj dni.

Povedati je treba, da je na Poljskem zlasti za mlajše letnike struktura brezposelnosti. Zaradi vojne vihere in nacističnih zločinov je bila v tej deželi uničena praktično ena cela človeška generacija. Medtem ko v mnogih drugih deželah prevladuje starejšje prebivalstvo, so na Poljskem mladoletniki in nekoliko starejši mladi ljudje v izraziti številčni premoči, zanje pa — ni dovolj možnosti za zaposlitev.

Maks Metzger:

Monika potuje na Madagaskar

"Pridi brž," je rekla, ko je začutila pod nogami zopet trdna tla. Ponosno je odprla vrata v sobo.

Svetilka je svetila, prt je blestel, majhen šop jesenskega lista in jagod je stal na mizi, krožniki, skodele in stoli so čakali.

"Primaruha!" je vzkliknil atek, "to je pa že prav tako, kot da bi bila najina ljuba mamica doma!"

Monika se je vsa blažena stisnila k njemu. In vendar ji je senca preletela obraz. Ob mizi je bilo prazno mesto, na katerem ni bilo krožnika...

Sedela sta in se razgovarjala. Atek je izjavil, da še nikoli ni pil tako dobrega čaja. "Moraš mi pokazati, kako to napraviš, mala mamica."

Monika je žarela. "Od kod pa dobimo prav za prav čaj?" je vprašala.

"Iz Rusije, Kitajske, Indije."

"Ali je Indija otok?"

"Ne," je odvrnil atek, "Indija je del velike celine Azije."

"Oh," je menila Monika razočarana. Pod oznako 'del celine' si ni mogla ničesar pravega predstavljati.

"Če ni otok, potem pač še dolgo ni tako lepa kot Madagaskar?"

Atek jo je začudeno pogledal: "Madagaskar — kaj pa ti veš o Madagaskarju?"

In tedaj je Monika povedala vse, kar je vedela o Madagaskarju. Tega ni bilo malo! Najprej glas iz radia, nato otok v sinjem morju, bele stonice, grad z zlatimi kupolami in palmami in nazadnje še najni ptič rok.

"Tako. Hm. — Veš za gotovo, da je še to vse na Madagaskarju? Kdaj pa si bila zadnjikrat tam?"

Monika se je razjezila. To je poznala. Četudi se je atek resno držal — to je bilo le na videz.

V resnici jo je imel za norca. In ona je bila vendar res slišala glas in vse tako razločno videla.

— A preden je še mogla najti kak odgovor, je atek nadaljeval: "Počakaj no — nekaj bo pa menda vendar na tej stvari. Madagaskar? — Kako je že to bilo? Čudno, kako malo vem o njem, pa sem prišel vendar že tako daleč po svetu. Čakaj, da malo premislim. — Otok je — to je gotovo — in sicer eden največjih. In morje je tudi res sinje okoli tega otoka. Indijski ocean poznam dovolj dobro in vem, da je res sinji."

"No — vidiš!" je vzkliknila Monika zmagoslavno.

"Grad — to je pa čudno! — grad je tudi tam. Stoji na visoki gori in je kraljeva palača. Ne — kraljičin grad je in zadnji kraljici, ki je bivala v njem, je bilo ime Ranavalona."

"Ranavalona," je ponovila Monika in zdaj je razločno videla kraljico. Madagaskar je postajal vedno krasnejši.

"Toda bajnega ptiča roka," je dejal atek smehljaje, "tega bova pa že morala črtati!"

Nenadoma pa je planil kvišku in dejal: "Gromska strela — tudi s ptičem ni kar tako!"

S police je vzel debelo knjigo in listal po njej. Potem je sedel k pisalni mizi, podprl glavo s pestmi in čital, ne da bi se sploh še kaj menil za Moniko. Vzdihnila je. Kadar je atek pričel čitati, je navadno dolgo trajalo, da je nehal. Tako lepo je bilo, pogovarjati se o Madagaskarju, in še vedno je bilo bolje, da jo je imel atek za norca, kot pa da mora molčati. Pospravila je mizo, sedla v kot Blazinjaka in čakala.

Trajalo niti ni predolgo, pa je stopil atek pred njo, se priklonil in rekel:

"Monika, častitam ti. Vse se ujema. Odkrila si Madagaskar, ne da bi bila sploh šla od doma. Kaj boš šele odkrila, če boš kdaj šla na potovanje! Zdi se mi, da se bo gospodična Monika Ozvald vrgla po očetu in postala raziskovalka."

Tega Monika ni bila pričakovala. Žarela je. V tem trenutku se je šele zavedela, da si je bila vse izmislila, a zdaj je rekel atek, da se vse ujema! Monika je bila zelo ganjena — nad seboj, nad atkom in nad Madagaskarjem.

Usedel se je k njej in nadaljeval:

"Zdaj pa dobro poslušaj — zdaj boš slišala pravljico o svojem bajnem otoku, ki pa sploh ni pravljica, in videla boš, da je resničnost vedno še čudovitejša kot vse pravljice."

Nekoč je živel mož, ki mu je bilo ime Marko Polo. Živel je pred približno 650 leti in bil Italijan iz Benetk. Mnogo je potoval in nekoč je došel na dvor azijskega kneza, ki se je imenoval Kublai in vladal je polovici sveta. Kublai je kmalu spoznal, da je bil Italijan razumen mož in da je v marsikateri stvari bolj izveden kot on sam.

Vzljubil je Marka Pola in mu zelo zaupal. Marko Polo je moral potovati po njegovi velikanski državi in gledati, če je bilo vse v redu. Kadar se je vrnil na dvor, je znal staviti tako dobre predloge, kako bi tu in tam še kaj izboljšali, da ga je knez vedno bolj cenil. Tudi pripovedovati je znal tako lepo in poročati o tako čudovitih stvareh, da ga Kublai sploh ni mogel več pogrešati. Po osemindvajsetih letih pa Marko ni mogel več premagati domotožja. Z veliko težavo je dosegel, da ga je knez pustil domov. Kublai je bil ob slovesu zelo žalosten, toda izkazal se je hvaležnega za usluge, ki mu jih je bil napravil Marko, in ga je bogato obdaroval z zlatom in dragulji. Ko se je popotnik slednjič vrnil v domovino, so stanovali v njegovi hiši tujci in mu niso hoteli dovoliti vstopa.

'Jaz sem Marko Polo,' je izjavil. 'In ta hiša je moja.'

'Kaj?' so odvrnili ljudje, 'ti si Marko Polo?' in se mu smejali.

'Veš, kaj si? Goljuf si! Marko Polo je že zdavnaj umrl — že osem in dvajset let nismo čuli ničesar o njem.'

Marko je žalosten odšel in premišljeval, kaj naj bi napravil, da bi mu ljudje verjeli.

Prihodnje dni je priredil veliko pojedino v mestu in povabil nanjo vse sorodnike in znance, a tudi ljudi, ki so stanovali v njegovi hiši. Pojedina je bila imenitna in Marko je prišel nanjo v prekrasnih oblačilih, ki mu jih je bil podaril Kublai. Gostje so se imenitno gostili; ko pa je pripovedoval o tujih deželah in čudovitih stvareh, ki jih je bil doživel, so si mežikali in mu niso verjeli niti besedice.

Tedaj je dal Marko Polo prnesti svojo ponošeno popotno obleko in razparal si je. Na mizo se je vslo tako bogastvo v zlatu in draguljih, kot ga še noben Benečan ni bil videl. In to pomeni nekaj, kajti Benetke so bile tedaj eno najbogatejših mest na svetu.

(Dalje prihodnjič)

— Nekako eno tretjino nakupoval v živilskih trgovinah uporablja napisan seznam blaga, ki ga potrebuje.

Podgane odporne proti strupu

Najti bo treba uničevalno sredstvo za tako imenovane super podgane.

HANNOVER, Z. Nem. — Vsoljski izstrelek, ki ga je izdelal človek, je mehko pristal na površju Lune; človek je premagal kugo, ki je nekoč pobrala milijone ljudi; za svoje potrebe je začel izkoriščati energijo atomskega jedra, sad dela njegovih rok pa še vedno uničuje stara nadloga: podgane. Razni glodalci uničijo po svetu precejšen odstotek pridelka, ponekod celo četrtino ali še več. Posebna nadloga so podgane v pristaniščih.

Zadnje čase spet kaže, da se pripravljajo ti glodalci na nove uničevalne pohode. Na evropskem severu se je razvila tako imenovana "super" podgana, ki je za razliko od drugih po vsem videzu odporna proti sodobnim uničevalnim sredstvom. Zelo močni in odporni podgani je med drugimi raziskovalci napovedal boj tudi profesor dr. Steiniger, strokovnjak za medicinsko biologijo in ravnatelj naravoslovnega oddelka pri pokrajinskem muzeju v Hannoveru. Spomladi je začel delati praktične poskuse s ciljem, da bi našel zanesljivo sredstvo tudi proti najodpornejšim "super" podganam.

Steiniger je pred desetimi leti povsem očistil podgan severno-nemško pristaniško mesto Cuxhaven. V vsem ustju Elbe se ti glodalci sploh niso več pojavili. Tako se je prvič zgodilo, da je v celoti uspela deratizacija morskega pristanišča. Steiniger je to dosegel s kumarinom, ki zavira strjevanje krvi; žrtev umre brez bolečin zaradi notranjih krvavitev.

Podgane pa so preveč prebrisane, da bi jih bilo mogoče uničevati z navadno strupeno vabo. Brž ko pogine ena sama podgana, ki je pogoltnila zastrupljen grizljaj, se tiste hrane ne dotakne več nobena žival njenega rodu. Ta previdnost se utegne prenesti celo na naslednji podganji rod. Steiniger je preliščil pod-

gane: nastavljeni hrani je pri-mešal tako malo strupa, da so živali dobile smrtonosno količino šele po štirih ali petih obrokih. Še preden je mogla smrt prve podgane posvariti vse druge, je bilo že prepozno.

Glede na težave pri uničevanju je sklenil Steiniger najprej temeljito proučiti navade evropske "super" podgane. V ta namen je zbral nekaj sto primerkov na "podganji farmi" (površina 1.4 ha) blizu Hannovera. Morda se bo pokazalo, da običajna doza kumarina ne zadostja za močne podgane ali da jim je treba nastaviti strup v drugačni obliki in v posebni hrani. V tem primeru ne bi bilo treba dolgo čakati na uspeh. Če pa so "super" podgane zares že odporne proti kumarinu, bo treba poiskati nova sredstva in metode. Raziskovalec upa, da bo takrat ko bodo ti glodalci, ki se za zdaj omejujejo na Škotsko in na skandinavske dežele, prodrli tudi v druge dele Evrope, že imel učinkovito zatiralno sredstvo.

Moskva podpira Kairo pod določenimi pogoji

Če hoče Kairo rusko orožje, mora pristati na strožji nadzor nad svojimi oboroženimi silami in zunanjo politiko.

MOSKVA, ZSSR. — Že dva meseca trajajo pogajanja med Moskvo in Kairom o moderniziranju egiptovskih oboroženih sil, ki so doživele popoln polom v zadnji arabsko-izraelski vojni. Moskva je dala Arabcem \$3 milijone v orožju, Egipt sam je dobil od te vsote dobri dve tretjini. Vse to je bilo izgubljeno v zadnji vojni z Izraelom.

Moskva je takoj po končanih vojnijskih operacijah tolažila Naserja, ko je pa ta zahteval nove

dobave orožja in municije, so v Moskvi postali bolj "stvarni". Predlagali so Egiptu, naj pošlje svoje vojaške delegacije s spiskom orožja, ki ga Egipt potrebuje. Egiptovske delegacije so začele prihajati in odhajati, zadnja je odšla šele pred par dnevi iz Moskve v Kairo.

Z delegacijami se pa ruski generali niso nič ceremonili. Povedali so jim naravnost, kakšne gorostasne napake je delalo egiptovsko vojaško vodstvo, in izjavili, da novega ruskega orožja ne bo v Egipt, dokler Naser ne pristane na nekatere pogoje. Pogoji so pa hudi: egiptovske oborožene sile morajo dobiti ruske "svetovalce" v vseh edinicah do bataljona. Egipt mora dalje napraviti svoje taktične in strateške načrte v sporazumu z ruskimi strokovnjaki.

Naser mora tudi naravnati svojo zunanjo politiko napram Izraelu po ruskih idejah. Mora dalje korenito prerešati vodstvo svoje narodne obrambe in pri tem vpoštevati ruske nasvete. Skratka: Rusi hočejo dobiti kontrolo nad egiptovsko narodno obrambo in zunanjo politiko, drugače njihovega orožja ne bo v Egiptu. Zdi se, da je Naser na večino teh predlogov že pristal, kajti Moskva je sklenila, da bo dala Naserju novo orožje v vrednosti pol milijona dolarjev.

Kardinal O'Boyle za hitrejši postopek pri podpiranju črncev

WASHINGTON, D.C. — Nadškof v Washingtonu in kardinal O'Boyle je poslal svojim vernikom zadnjo nedeljo obsežno pastirsko pismo, ki se v njem vne-ma za hitrejšo in izdatnejšo podpiranje naših črncev. Njegov poziv je najmočnejši, kar so jih od sedaj objavili katoliški škofje v Ameriki. V glavnem podpira na celi črti Johnsonovo zakonodajo na tem področju, ki pa žal ne najde preveč zanimanja v Kongresu.

Ker ima kardinal osebne stike z mnogimi vplivnimi politiki na Kapitolu, upajo, da bo njegova beseda kaj več zalegla. Kongresu ni Johnsonova zakonodaja v prid črncem všeč, zato pa tudi obravnava predloge federalne administracije nenavadno počasi. Velikokrat jih sploh ne upošteva, včasih pa močno omejuje. Zato je kardinalovo pastirsko pismo tudi prikrita kritika nazorov o podpiranju črncev, ki jih ima sedanja koalicija konservativnih južnih demokratov in republikancev.

Treba je pa poudariti, da je bilo kardinalovo pastirsko pismo sestavljeno že pred nemiri v Detroitu. Kardinalove kritične pripombe imajo torej dosti širšo podlago.

Ruski brezbožniki se ne veselijo 50-letnice

MOSKVA, ZSSR. — Vse, kar v Rusiji nekaj pomeni ali pa bi rado pomenilo, hoče praznovati poleg politične in komunistične petdesetletnice tudi svoj 50-letni jubilej. Tudi brezbožnikov se je prišla želja po proslavi 50-letnega boja proti Bogu. Pa imajo menda z organizacijo proslav precej sitnosti. Zgodovina tega boja je namreč pokazala, da je bil boj samo negativen: uničeval je cerkveno organizacijo, podiral cerkve, zatrl cerkvene ustanove, zavrl izvrševanje verskih dolžnosti, ukradel mladini vero iz srca, toda brezbožnikov pa ni ustvarjal.

Število pravih brezbožnikov je v Rusiji danes ravno tako malo kot pred 50 leti. Kdor trdi z jezikom, da ne pozna Boga, še ni zmeraj tudi brezbožnik. Je na stotine nagibov, ki ga silijo, da na zunaj zataji Boga in vero, na znotraj pa misli drugače in kadar je mogoče, tudi postopa drugače. Zato pravih brezbožnikov skoraj ni zunan organiziranih pristašev komunistične stranke. Pri takem položaju bodo tudi proslave, ki jih bodo organizirala brezbožna gibanja, podobne pobeljenim grobovom. Napravile bodo vtis samo na tiste, ki pravega stanja na ver-skem polju ne poznajo, vsi drugi udeleženci proslav jim bodo pa vedeli pravo ceno.

General Larsen napoveduje več bojov ob kambožanski meji

SAIGON, J. Viet. — General Larsen je poveljeval dve leti našim četam na prostoru med Kambodžo in provincama Pleiku in Kontum. Posrečilo se mu je, da je preprečil vse večje vojaške operacije, ki so jih imeli v načrtu partizani in redni vojaški oddelki iz Severnega Vietnama.

General je sedaj izjavil, da pričakuje nove boje na tem področju; ne boji se pa sovražne aktivnosti, kajti obe diviziji, ki sta bili pod njegovim poveljstvom, imata že dosti skušnje v vojskovanju z vietnamskimi komunisti. General je tudi izjavil, da so naše čete popolnoma strle sovražni odpor v provincah Binh-dinh, Phuyen in Khanhhoa.

Kovačnico bo zaprl

ST. LOUIS, Mo. — Thomas Filla je dober del svojih 81 let življenja koval konje v svoji kovačnici, popravljaj orodje in vršil druga kovaška dela. Konja že ni imel v kovačnici dolgo let, edino, kar še dobi sedaj, so napombe imajo torej dosti širšo podlago.

bo 1. septembra svojo kovačnico, eno redkih v deželi, zaprl. Na njenem mestu bodo zgradili gasolinsko postajo.

Moški dobijo delo

MACHINISTS

THE CLEVELAND PNEUMATIC Tool Co.

3784 E. 78 St. 341-1700

A Subsidiary of PNEUMO-DYNAMICS Corp.

MACHINISTS

TO WORK ON AERO SPACE MISSILE and Aircraft Components

KELLER - HYDROTEL

Contouring and profiling Machines

HORIZONTAL BORING MILLS

TURRET LATHES

GAP TURRET LATHES

ENGINE LATHES

MILLING MACHINES

RADIAL DRILLS

NUMERICAL CONTROLLED MACHINES

DOBRA PLACA OD URE IN DRUGE UGODNOSTI

Predstavite se osebno

od 8.15 dop. do 5. pop.

ali kličite

341-1700

za čas sestanka

An Equal Opportunity Employer (147)

Ženske dobijo delo

Teller

Experienced, preferred or will train.

SUPERIOR SAVINGS

HE 1-2497 Mrs. Rose (147)

Iščemo pomočnico

Zupnišče išče gospodinjstvo pomočnico za polni čas. Za sestanek kličite 361-2624. (x)

MALI OGLASI

Električar

Novi naseljenec, odličen električar s 15 let skušnje, 34 let star, išče zaposlitev v svojem poklicu. Kličite 661-9025. (146)

V najem

Odda se spalna soba in kuhinja, pripravno za pečlarja na 1426 E. 55 St. EX 1-6966. (148)

Mesnica naprodaj

Dobro idoča mesnica naprodaj v slovenski naselbini. Lastnik prodaja, ker gre v pokoj. Zmer-na cena. Kogar zanima naj pokliče 431-8233 za pojasnila od torka do sobote od 8. zj. do 6. zvečer. (149)

Hiša v najem

4 sobe in kopalnica, 2 spalnici, E. 51 St., in Superior, bodo pripravljene za oddati okoli 15. avgusta. Kličite ER 1-0145. (x)

Naprodaj

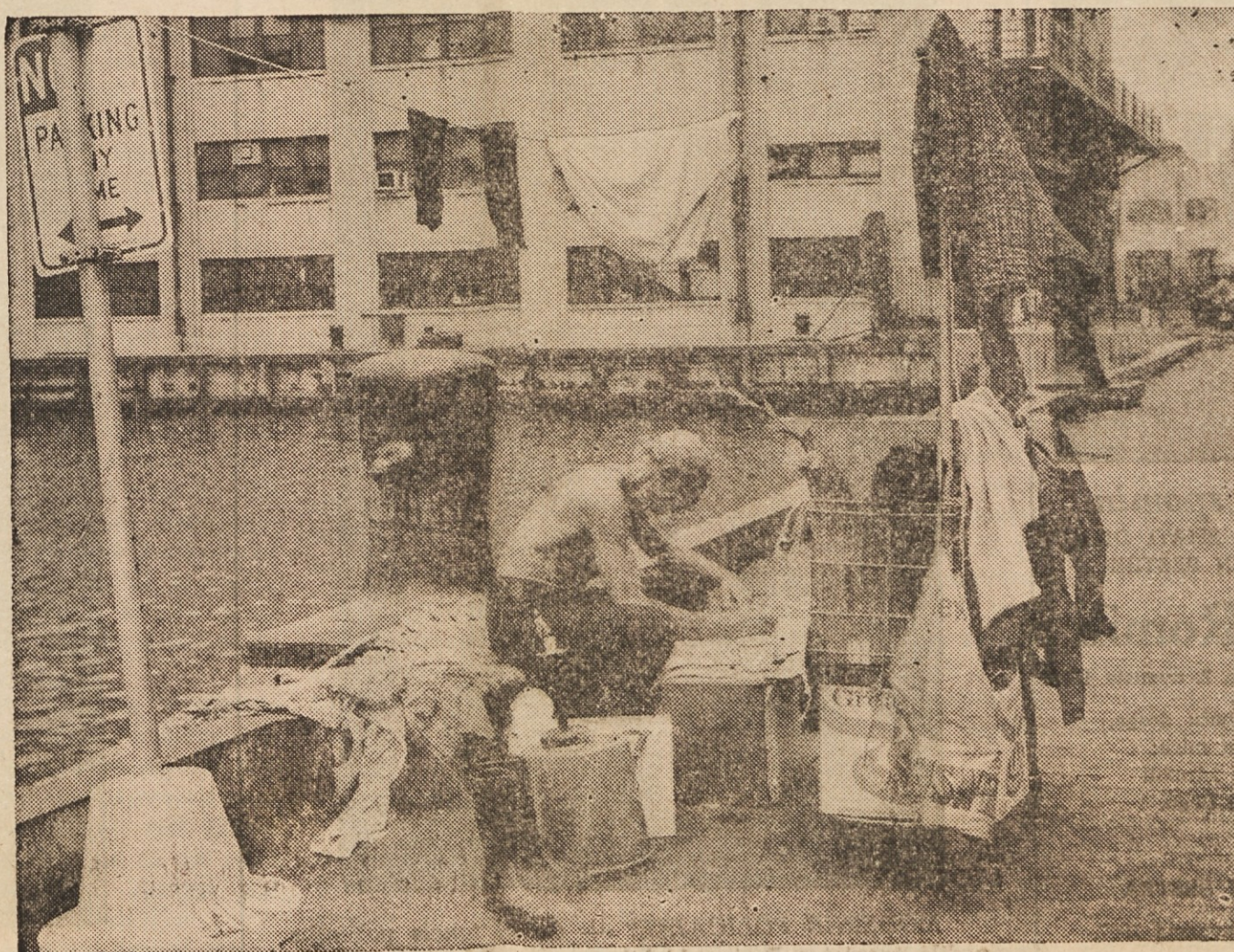
Rabljeno pohištvo za kuhinjo, štedilnik, hladilnik, pralni stroj in več drugih predmetov. Na 1642 E. 55 St. Kličite EX 1-3425. —(2,4 avg)

NAZNANILO

V nedeljo 13. avgusta praznuje fara sv. Lovrenca 65 let

obstanka. V ta namen bo v cerkvi slovesna sv. maša ob 11. uri dopoldne. Po sv. maši ob 1. uri popoldne bo banket v dvorani S.N. doma na 80. cesti. Vstopnice stanejo \$2.50 za odrasle, za otroke \$1.50. Dobijo se v nedeljo, 6. avgusta pred cerkvijo po sv. mašah, in v prodajalni, Albin Resnik, 3583 E. 81 St. MI 1-5471.

VSI VABLJENI!

ZRAČNO STANOVANJE — Mož si je uredil zasilno stanovanje kar na pomoči ob reki Hudson v New Yorku. Da tam ni dovoljeno "parkirati", kot kaže na pis, ga nič ne briga.

JANKO KAC:

MED PADARJI IN ZDRAVNIKI

Tudi jaz sem jo mahniti s koso na rami na njivo tam za Matjačem, da pokosim vagan (ogon) lucerne, ki se je pravkar spuščala v cvet. Na Cajnarjevem dvorišču je pela cirkularka. Tone Petrin je ročno pritiskal suha polena na nevidne zobe stroja, da je vidno rasel kup kreljev ob strani. Seveda niste vsi poznali Toneta Petrino. V mladosti je bil žagar, pozneje rudar, dokler ga ni podsulo in se je moral ozreti za lažjim kruhom. Sestro sta pričela trgovino in sta si pozidala lep dom.

"Gre dobro?" ga odgovorim mimogrede.

"Kakor repa se reže", se je pohvalil in se spet zatopil v delo. Tak posel zahteva pač vso pozornost.

Ze kakšno uro sem se pozibal po njivi. Švist ostre kose in zategli kriki cirkularke so se spajali v nekaj omoten takt. Roke zamahavajo same, noge ležejo počasi za njimi. Oko gleda padajoče bilke detelje in pazi, da se kosa izogne kamenju, ki leži belo, kakor kokošja jajca, raztreseno po njivi, kamor ga je nari krt in ga nategnila zima iz ruše. Slednja misel v možganih počiva. Za možgane je košnja kakor osvježujoča kopel za izmučeno telo.

Tedajci pa vidim razločno prav s telesnimi očmi, še danes se spominjam, da ni bila le misel, tale prizor:

Sredi zelenja detelje stoji pred menoj cirkularka, nad njo se sklanja Petrin. Poleg kup kreljev in voz s poleni, na katerem stoji mlada dekla in podaja Tonetu polena. Kar Tone nenadoma spusti poleno in dvigne desnico, ki je bila odrezana v zapetju, da je brizgala kri v silnem curku v zrak.

Kakor odrevenel sem strmел nekaj trenutkov v ta prizor, potem pa sem se naglo okrenil, bil sem namreč obrnjen s hrbtno proti Petrinu, oddaljenem od mene kakih tri sto metrov. Videl sem ga, kako se je v enakomernem taktu priklanjal nad pojočo žago.

Na mah sem se bil streznil. Ko sem se spet obrnil k delu, je že izginil privid izpred mene.

"Lepa reč! Kaj smo že res tako daleč, da se mi pričenjajo pojavljati prividi sredi dneva?"

sem se zavzel pomenkoval sam s seboj. Ker nisem imel prisotnosti pri delu, sem zamahnil s koso po kamnu, za celo pest debelim, da se mi je klep grdo zvihrala. Nejevoljen sem pričel z brusnikom uravnati povito rezilo. Res, kar za napoto in škodo je včas človeku tista reč, ki ji pravimo duša ali psiha, kar se še lepše sliši.

V tem pa je nenadoma grdo zahreščala cirkularka kakor pojemajoča svinja pri kolinah. Dekla na vozu s poleni je s krkom zakrtila z rokami. Jakovčevi so prav pod bregom nalogali seno. Tonče je bil na naloženem vozu in je videl, kako je zbrilo Petrino od žage.

"Anza!" mi je zaklical v grozi, "Toneta je zgrabilo. Leti! Leti!"

Od vseh strani so se zgrinjali na te obupne klice preplašeni ljudje. Ko sem pritekel tudi jaz, so se razmaknili, da sem mogel do ponesrečenca, hropečega na kupu krkljev.

Prvi moj pogled je poiskal Petrinovo desnico. Silno sem pa bil razočaran, ko sem videl, da roka ni odrezana. Zbilo mu je le vrat in glavo in je kmalu po prenosu umrl.

Recite kar hočete, vendar se mi zdi, da je ta moj privid prav podoben vsem drugim prividom, ki jih je polno narodno izročilo. Odkod, zakaj in kako nastajajo, pa ne ve nihče in ne bo vedel nikoli...

PANKREATITIS

Imel sem dobrega prijatelja Valentina Podobnika. Oba sva bila mizararska sinova in skupaj sva gulila hlače od aquilae do Horaca. Vojna vihra naju je razdvojila za dolga leta. Ko sva se spet sešla, je bil Valentin Podobnik državni tožilec. Pogosto sem se zatekal k njemu, kadar so me mučili dvomi o skladnosti zapisanih postav s človeško pravico. Kakor pouči dober spovednik petošolca, ki mu pričinja poganjati prvi brezverski mah, tako je tudi meni Valentin Podobnik razpršil vse prevratne dvome in sem odhajal od njega potolažen in potrjen v pravičnosti svetnih postav. Dober

poznavalec globin nemirnega človeškega srca je bil moj prijatelj in je raslo od leta do leta njegovo spoznavanje in se je divgal njegov ugled med postavljari.

Hudo sem se zato začudil, ko sem nenadno srečal na ulici Valentina Podobnika vsega izpremenjenega. Nikoli ni bil veleposelnik po telesu, droben je bil kakor gosposko dete, plavalas in živahen v besedah in kretnjah. Tistega dne pa je bil prijatelj ves pepelnat v obraz, upognjen v dve gubi. Samo zatisnil bi mu globoko udrte in temno okolobarjene oči, pa bi brez mrtvaškega lista ves svet verjel, da je Valentin Podobnik za vedno odložil rdeče obšiti talar in kazenski zakonik.

Nemirno so blodile prijateljeve kalne oči po mojem zagorelem, neobritem obrazu, ko mi je leno podal svojo velo desnico.

Spretno sem zatajil svoje presečenec in mu krepko stisnil roko:

"Kako pa, da si se še ti enkrat zatekel v naše stolno mesto?" Nič ni odgovoril na moj prijazni pozdrav. Kar za rokav me je potegnil v bližnjo kavarno. Ko sva že sedela v tistem kotu pri črni kavi, me je vprašal kar s polnega:

"Kakšna bolezen pa je to, pankreatitis?"

"Pankreatitis? To je vnetje trebušne žleze slinavke. Lahko je to vnetje sveže ali pa trajno. Prvo se da ozdraviti že s samo dieto, drugo je pa že bolj trdovratna bolezen."

"Pa je mogoče tudi umreti za pankreatitido?" je uprl prijatelj vame pogled in nervozno otrnil pepel s cigarete na podstavek.

Prešerno sem se mu nasmejal: "Seveda! Rajni presvitli cesar Franc je umrl celo za naho-

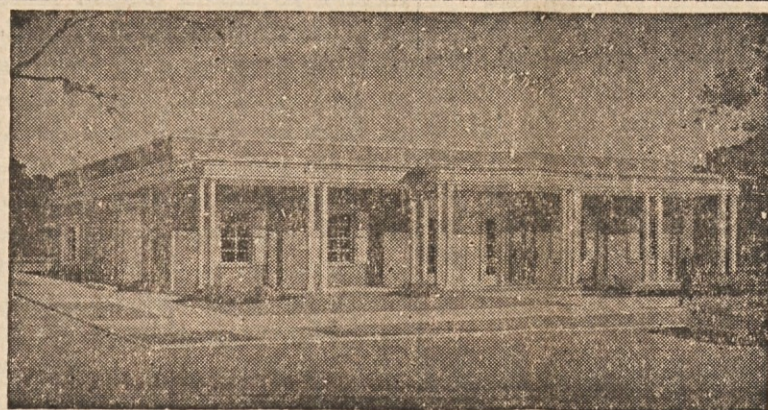
dom. Kaj te pa zanima pankreatitis? Saj še nisem slišal doslej, da bi bil kdo koga s pankreatitido umoril. Padarske konkurence mi pa tudi menda ne boš delal, če že ne iz prijateljstva, pa vsaj iz spoštovanja do zakonov!"

Bridko se je nasmešnil Valentin Podobnik in zamahnil z

roko: "Ne eno in ne drugo. Ti se lahko smeješ—" "Seveda, ko imam svoja usta. Mar jih ti nimaš?" sem ga bodril in dražil iz otopenosti. "Seveda jih imam!" je prijatelj razdraženo pripomnil. "Pa še pankreatitis povrhu!" "Aaha! Za tem grmom je ležal

zajec!" sem se udaril po čelu. "Zajec sem, zajec tja! Ti se lahko norčuješ iz bolezni, ki trapijo druge", se je zvil Valentin Podobnik v dve gubi in bolestno nakremžil svoj izmučeni obraz. Ko je napad odnehal, si je obrisal potno čelo in pripovedoval:

(Dalje prihodnjič)

GRDINOVA POGREBNA ZAVODA

17002 Lake Shore Blvd.
KENmore 1-6300

1653 East 62nd Street
HENDERSON 1-2088

Grdina trgovina s pohištvo — 15301 Waterloo Road
KENmore 1-1235

GRDINA — Funeral Directors — Furniture Dealers

V blag spomin

OB SEDEMNJAJSTI
OBLETNICI ODKAR JE
V GOSPODU PREMINUL
NAŠ LJUBLJENI SOPROG
IN OČE

Anton Chandek

Izdihnil je svojo plemenito
dušo dne 2. avgusta 1959.

Sonce naj na trato sije,
kjer počivaš dragi Ti,
duša pa naj raj uživa
tam v nebeški večnosti.

Zalujoča DRUŽINA

Cleveland, O., 2. avgusta 1967.

CHICAGO, ILL.

HOUSEHOLD HELP

HOUSEKEEPER and COOK
For rectory. (two priests). Permanent. Pleasant 2 rooms with bath. References required.
Phone CO 4-1523

(148)

HOUSEKEEPER

Look after two small children 6 and 4. Keep house tidy and cook supper. Stay. \$35.00 plus own room and board. Phone ES 5-0616.

(147)

BUSINESS OPPORTUNITY

DRUG STORE FOR SALE — BY OWNER
Inventory plus take-over of leases, 40,000-45,000 bracket. Sales 125 & annually in shopping center. Must sacrifice on account of health. Call 815-678-3931

(146)

REAL ESTATE FOR SALE

BERWYN - OWNER
Inc. prop. Beaut. brk. Spanish bung. 5½ up; 4 rm. bsmt. Lge. crpt. liv. din. rms. Kit. w-blt-in appls. Rec. rm. w-bar. Bsmt. apt. w-bsbrd. ht. Liv. & bdrm. crptd. 2 c-gar. Nr. Cermak Plaza. \$36,900. 484-6371.

(145)

V blag spomin

28. OBLETNICE SMRTI DRAGE
HČERKE IN SESTRE

Mary Romih

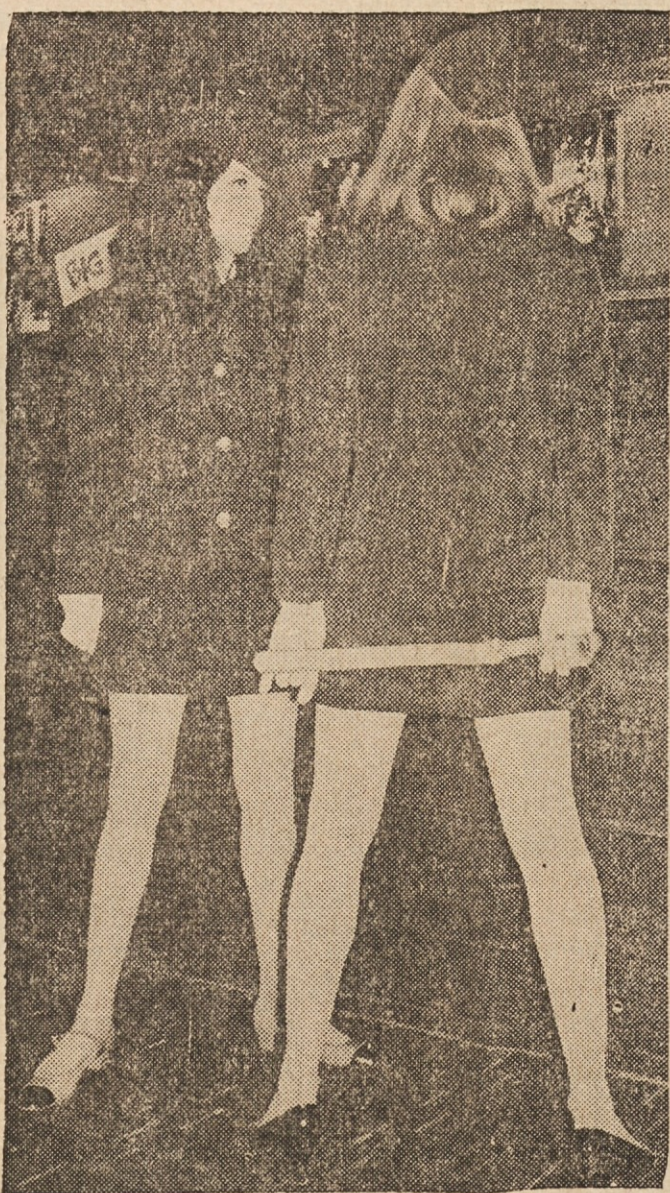
ki nas je zapustila 2. avgusta 1939.

Mirno spavaj, naša draga,
v kraju večnega miru;
enkrat bomo se združili
tam pri ljubemu Bogu.

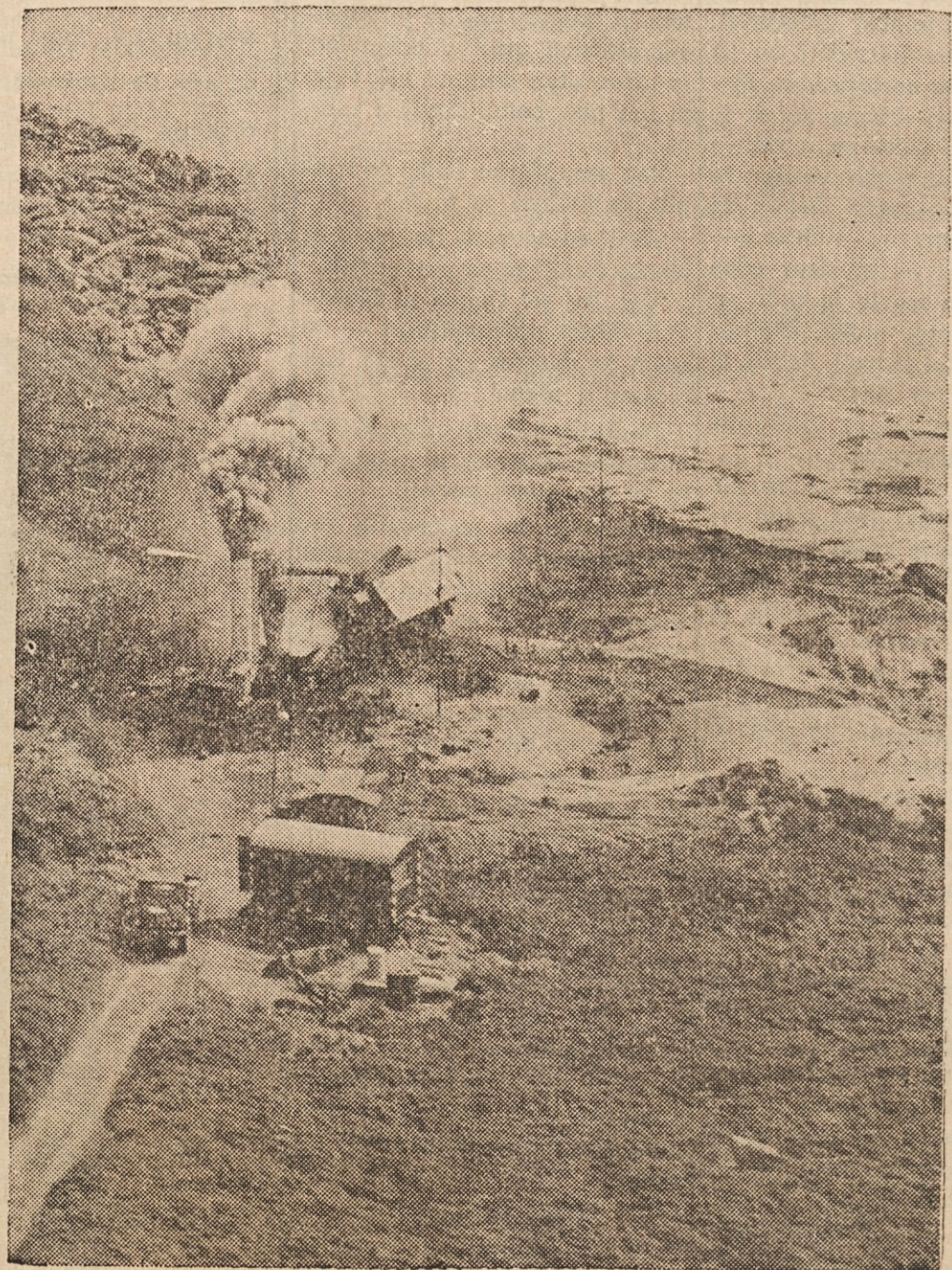
Zalujoči:

STARSI IN SESTRA

Cleveland, O., 2. avgusta 1967.

MODERNE POLICAJKE? — Če bi takele policajke vodile promet v Parizu, bi bilo nemara še veliko več nesreč. Hvala Bogu vodijo le obiskovalce filmskih gledališč na njihove sedeže.

OBALO ČISTIJO — Na obali francoske Bretagne čistijo z gretjem pesek, ki ga je umazalo olje petrolejske ladje Torrey Canyon v preteklem marcu, ko je ladja nasleda na pečine ob jugozahodni Veliki Britaniji.